

ОКРЕМІ ВИДИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДОГОВОРІВ: ОГЛЯД НОВЕЛ ПРОЄКТУ ЦИВІЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

ГРИНЯК Андрій Богданович - доктор юридичних наук, професор, дійсний член (академік) НАПрН України, заслужений юрист України, головний науковий співробітник відділу приватноправових досліджень Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

УДК 347.45/.47

<https://orcid.org/0000-0002-9466-8014>

DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2026.1.18>

Статтю присвячено аналізу новел проєкту Цивільного кодексу України, які стосуються окремих видів цивільно-правових договорів. Обґрунтовано, що основна мета космополітизації цивільного законодавства України, у якому договірні зобов'язання, у силу зближення економік країн-членів ЄС, знаходяться на передньому фронті конвергенції, полягає в забезпеченні функціонування внутрішнього ринку держав-членів ЄС. Відповідно робота над оновленням цивільного законодавства України в напрямку імплементації положень договірного права ЄС проводилась шляхом врахування історичного устрою українського суспільства на основі пошуку відповідей на питання, за допомогою яких інструментів досліджувані правовідносини врегульовувались колись, як вони регулюються сьогодні та передбачення того, як повинен удосконалитись підхід до розуміння договору як дієвого регулятора приватноправових відносин.

Метою оновлення всього масиву норм про цивільно-правові договори було не стільки закріплення нових чи вилучення існуючих договірних конструкцій, скільки зміщення акцентів із законодавчого в бік договірного регулювання відносин між сторонами. На основі аналізу змісту розділу II «Договірні зобов'язання» Книги 5 проєкту ЦК зроблено висновок про збереження усталеної системи цивільно-правових договорів за критерієм направленості правової мети договору.

Новелами групи договорів про передавання майна у власність є виключення договору

про придбання права на одностороннє розірвання договору та договір найму-продажу, а також переміщення із Книги 6 спадкового договору. Новелою групи договорів про передавання майна в користування є виключення договору оренда житла з викупом. Новелами групи договорів про виконання робіт стало доповнення приписом про можливість використання при проведенні будівельних, пошукових, проєктних робіт міжнародних форм договорів, звичаїв та рекомендацій міжнародних та вітчизняних організацій. Новелами стало доповнення чинної статті 861 ЦК України спеціальними строками позовної давності за передавання результату робіт неналежної якості, розмежування договорів підяду на проведення пошукових та проєктних робіт. Новелами групи договорів про надання послуг доповнення її договорами охорони фізичної особи та охорони майна, запроваджено більш структурований підхід до наслідків невиконання. Новелою групи договорів, направлених на розпорядження майновими правами інтелектуальної власності стало виокремлення договору творчого замовлення. Новелою групи договорів, направлених на досягнення спільної мети, стало виокремлення партнерства як форми спільної діяльності, а також його різновидів.

Ключові слова: договірні зобов'язання, договір купівлі-продажу, договір дарування, договір довічного утримання та/або догляду, спадковий договір, договір найму, договір підяду, договір про надання послуг, договір факторинг, договір про спільну діяльність.

Постановка проблеми

Після «скасування» Господарського кодексу України, який містив значну кількість положень щодо договірного регулювання приватних відносин, відбувається процес перетворень, який стосується в тому числі й економічного блоку інтеграції України до Європейського Союзу. Зокрема, на подальше оновлення цивільного законодавства України глибокий вплив мають договірні правовідносини, що зумовлено інтеграцією ринків України та країн-членів Європейського Союзу у зв'язку із набуттям чинності Угоди про асоціацію України та ЄС. Більше того, наявна ситуація з внесенням величезного масиву часто несистемних змін до діючого цивільного законодавства не сприяє належному регулюванню приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. Прискорити процес конвергенції договірного права України та країн ЄС шляхом внесення змін та доповнень до чинного цивільного законодавства неможливо хоча б тому, що останнє повинно бути максимально наближене до єдиних, уніфікованих норм і стандартів ЄС. Це свідчить про подальшу космополітизацію цивільного законодавства України, у якому договірні зобов'язання, у силу зближення економік країн-членів ЄС, знаходяться на передньому фронті конвергенції. Недарма з цього приводу наголошується на допоміжному характері зближення законодавств країн-членів ЄС у відношенні до основної мети, яка полягає в забезпеченні функціонування внутрішнього ринку держав-членів ЄС [1, с. 326]. Європейський Союз не ставить перед країнами-членами завдання щодо однаковості правового регулювання договірних відносин, однак намагається виробити спільні підходи до правового регулювання свого внутрішнього ринку [2, с. 205].

З цього приводу варто наголосити, що сучасні дослідження проблем договірного права шляхом пошуку спільних з ЄС підходів до спорідненості механізмів договірного регулювання і як наслідок формування комплексу схожих ознак у таких підходах різними народами з різними спадковими культурами, є однією із потреб сьогодення,

адже розширення ядра правового масиву зобов'язального права сприяє підвищенню рівня договірної дисципліни сторін. Зазначене підтверджується наявністю в межах ЄС трьох моделей договірного права – французької, німецької та англійської [3].

Відповідно, робота над оновленням цивільного законодавства України в напрямку імплементації положень договірного права ЄС проводилась шляхом врахування історичного устрою українського суспільства на основі пошуку відповідей на питання, за допомогою яких інструментів досліджувані правовідносини врегульовувались колись, як вони регулюються сьогодні та передбачення того, як повинен удосконалитись підхід до розуміння договору як дієвого регулятора приватноправових відносин. З цього приводу варто наголосити, що в договірному регулюванні приватноправових відносин різних народів існує генетичний взаємозв'язок кожної певним чином формально визначеної приватноправової засади з різними складовими глобального за своїм юридичним значенням принципу верховенства права. Не є винятком й договірне право в частині, наприклад, тлумачень умов договору, форми договору, його змісту, особливостей виконання тощо. Ігнорування ж цього універсального принципу, як свідчить історичний досвід, «неминуче призводить до вкрай негативних, можна сказати навіть катастрофічних, наслідків – порушень прав людини, владного свавілля, соціального хаосу, а зрештою – до розпаду держави» [4, с. 442–443].

Мета статті

Метою статті є огляд новел проекту Цивільного кодексу, що стосуються окремих видів цивільно-правових договорів.

Зважаючи на це, а також на кардинальні політичні, соціально-економічні виклики, пов'язані зі зміною векторів розвитку країни, що відбулися за останнє десятиріччя, робота над оновленням розділу II «Договірні зобов'язання» Книги 5 проекту Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) (далі – проект ЦК) велася з урахуванням потреби реформування підходів до належного правового регулюван-

ня економічних відносин [5]. Відповідно, метою оновлення всього масиву норм про цивільно-правові договори було не стільки закріплення нових чи вилучення сучасних договірних конструкцій, скільки зміщення акцентів із законодавчого в бік договірного регулювання відносин між сторонами. При цьому договір як джерело права та регулятор приватноправових відносин (ст. 7 проекту ЦК) є похідною від закону домовленістю, що зобов'язує лише тих суб'єктів приватних відносин, які беруть у ньому участь. Іншими словами, правові норми, що визначають зміст договірного правовідношення, не трансформуються в договірні умови, а впливають на договірне правовідношення (визначають його зміст) безпосередньо, саме як правові норми, оскільки вони здатні визначити зміст договірних прав та обов'язків самостійно, не перетворюючись в договірні умови, які виражають волю сторін договору, а не законодавця. Так, імперативні норми права, що передбачають обов'язок включення умов у договір, впливають безпосередньо на зміст договору. Натомість диспозитивні норми за бажанням сторін можуть взагалі не впливати на зміст договору, однак опосередковано здійснюють свій вплив на зміст договірного правовідношення [6, с. 345–346].

Відтак нагальною стало закріплення дієвого механізму договірного регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. Як вбачається зі змісту Розділу II «Договірні зобов'язання» проекту ЦК, у ньому збережена усталена їх система за критерієм направленості правової мети договору. Зокрема, систему цивільно-правових договорів становлять наступні групи: 1) група договорів, направлених на передання майна у власність; 2) група договорів, направлених на передання майна в користування; 3) група договорів, направлених на виконання робіт; 4) група договорів, направлених на надання послуг; 5) група договорів, направлених на розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності; 6) група договорів, направлених на досягнення спільної мети.

Розпочинаючи аналіз закріплених у Розділі II «Договірні зобов'язання» Книги 5 проекту ЦК нововведень, насамперед варто відзначити відхід від закріпленого в Концепції оновлення Цивільного кодексу України підходу щодо «необхідності виключення з ЦК України деяких інститутів зобов'язального права, які збереглися з часів функціонування адміністративно-командної економіки. Йдеться, зокрема, про інститути договору поставки і контракції сільськогосподарської продукції» [7, с. 50]. Так, аналіз договірної групи про передання майна у власність свідчить про збереження цих договорів у межах оновленої глави 60 «Купівля-продаж», що можна пояснити «скасуванням» Господарського кодексу України, у якому вони отримали свою деталізацію.

Отже, перша група договорів про передання майна у власність зазнала певних змін та охоплює такі види договорів: 1) договір купівлі-продажу та його підвид – договір роздрібною купівлі-продажу; 2) договір поставки; 3) договір контракції сільськогосподарської продукції; 4) договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу; 5) договір міни; 6) договір дарування; 7) договір ренти; 8) договір довічного утримання та/або догляду; 9) спадковий договір.

Щодо істотних новел цієї групи договірних зобов'язань із глави 60 виключено статтю 658-1 «Придбання права на одностороннє розірвання договору» та статтю 705 «Договір найму-продажу», а також із Книги 6 чинного ЦК України переміщено главу «Спадковий договір». Щодо переміщення конструкції спадкового договору до групи договорів про передання майна у власність варто наголосити на дискусійності цього питання в правовій доктрині, виходячи із зобов'язальної чи спадкової природи відносин, які ним врегульовуються. Аналіз положень гл. 90 ЦК України дає підстави стверджувати, що спадковий договір не регулює відносин спадкування. У разі переходу права власності на майно, визначене цим договором, не застосовуються положення Книги шостої ЦК України, на чому неодноразово наголошувалося в укра-

їнській цивілістиці [8; 9; 10]. Зокрема, законодавець передбачив виключно два види спадкування: спадкування за заповітом та спадкування за законом. Спадковий договір не відноситься до жодного з них. Більше того, сторони спадкового договору іменуються відчужувачем та набувачем, а не спадкоємцем і спадкодавцем. Законодавча дефініція спадкового договору є схожою із дефініціями договорів ренти, довічного утримання, з яких прослідковується саме зобов'язальний характер цих відносин. Відповідно, його «ядро» становлять саме правила про укладення, виконання, забезпечення і припинення зобов'язання, що типологічно й системно належить до права зобов'язань [11].

Щодо групи договорів, направлених на передання майна в користування (глави 65–67 проєкту ЦК), варто наголосити на збереженні існуючої системи цих договорів. Після загальних положень про договір найму розміщені наступні його різновиди: 1) договір прокату; 2) договір найму земельної ділянки; 3) договір найму будівлі або іншої капітальної споруди; 4) договір найму транспортного засобу; 5) договір лізингу; 6) договір найму житла; 7) договір позички.

Разом із тим, у процесі оновлення цієї групи договорів не зберігся такий підвид договору найму житла, як оренда житла з викупом (ст. 810-1 ЦК). Доповнення глави 59 ЦК України цим підвидом договору обумовлювалося метою розв'язання «житлової проблеми» шляхом забезпечення громадян житлом через механізм надання житла в оренду населенню з правом подальшого викупу із врахуванням витрат на компенсацію забудовникам. Однак, незважаючи на те, що антикризове законодавство було сформовано одразу після настання кризи на ринку житла України 2009 р., на сьогодні зазначений механізм оренди житла з правом викупу так і не запрацював, виходячи із факторів довгостроковості окупності інвестицій забудовників (30 років), істотної вартості тощо. Як наслідок стимулювання дієвості цього механізму в доктрині пропонувалося перекласти на державу чи територіальну громаду

шляхом залучення коштів державного чи місцевого бюджетів для відновлення фінансування «замороженого» будівництва. У результаті, право власності на збудовані квартири повинно було бути передано державному девелоперу, який надавав би житло в оренду населенню з правом подальшого викупу, врахувавши у вартості як витрати на компенсацію забудовнику, так і винагороду державного девелопера [12, с. 126]. Однак, інститут оренди житла з викупом так і не став реальною можливістю реалізації житлових прав громадян. Для будівельних компаній оренда житла з викупом не стала альтернативним фінансовим механізмом інвестування ринку житла, а для фізичних осіб – вирішенням «житлової проблеми». Таким чином, і подальше збереження цього підвиду договору найму житла не є виправданим.

Наступна група договорів у проєкті ЦК України направлена на виконання робіт та передання їх результату. З цього приводу варто наголосити на збереженні структури глави 61 чинного ЦК України з окремими її доповненнями. Після загальних положень про договір підряду розміщені наступні його різновиди: 1) договір побутового підряду; 2) договір будівельного підряду; 3) договір підряду на проведення пошукових робіт; 4) договір підряду на проведення проєктних робіт. Договір ж на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт цілком доречно залишено в окремій главі проєкту ЦК України.

Зважаючи на доцільність врахування напрацьованого досвіду міжнародної федерації інженерів-консультантів FIDIC, значну увагу викликають такі договірні конструкції, як ЕРС-контракт (Engineering, Procurement, Construction), за яким виконується повний цикл робіт та розподіл договірних ризиків між сторонами та ЕРСМ-контракт (ЕРС + Management), за яким замовник бере активну участь у процесі будівництва. Зважаючи на це, загальні положення про підряд доповнено приписом про можливість використання в будівельній, пошуковій, проєктній сферах міжнародних форм договорів, звичаїв та реко-

мендацій міжнародних та вітчизняних організацій.

Новелою проєкту є доповнення чинної статті 861 ЦК України спеціальними строками позовної давності за передання результату робіт неналежної якості. Зокрема, щодо неналежної якості результату роботи, виконаної за договором будівельного підяду, пропонується застосовувати позовну давність: 1) один рік – щодо недоліків некапітальних конструкцій, а в разі якщо недоліки не могли бути виявлені за звичайного способу прийняття результату роботи – два роки; 2) три роки – щодо недоліків капітальних конструкцій, а в разі якщо недоліки не могло бути виявлено за звичайного способу прийняття – десять років; 3) тридцять років – щодо відшкодування збитків, завданих замовникові протиправними діями підрядника, які призвели до руйнувань чи аварій.

Істотні зміни закріплені в змісті проєкту § 4 глави про підряд, що стосується договорів підяду на проведення пошукових та проєктних робіт. Насамперед у § 4 глави 68 проєкту ЦК України вирішено проблему послідовності виконання таких підрядних робіт, адже пошукові роботи завжди передують проєктним, і їх дані є необхідними для проєктування конкретного об'єкта будівництва. Відповідно, § 4 глави 68 проєкту ЦК України поійменовано «підряд на пошукові та/або проєктні роботи».

Крім того, аналіз практики застосування цих договірних конструкцій свідчить про їх відмінності, зважаючи на їх різну правову мету, що направлена на досягнення окремо результатів пошукових, окремо проєктних робіт. Так, результати проєктних робіт відображаються у формі проєктної та іншої технічної документації. Натомість результати пошукових робіт, відображаються у звітах, кресленнях, схемах, технічних вимірах, висновках тощо. Тобто, результатом пошукових робіт є документ, що містить матеріали в текстовій формі і у вигляді карт (схем), відображає відомості про пошукові завдання, про місцезнаходження території, на якій проведено такі роботи, про види, об'єми, способи і строки проведення пошукових робіт, про резуль-

тати комплексного вивчення природних і техногенних умов зазначеної території, у тому числі про результати вивчення, оцінки та прогнозу можливих змін природних і техногенних умов зазначеної території та містять оцінку впливу виконання інших робіт (будівельних, видобування тощо) на навколишнє середовище та інші об'єкти, що розміщені поруч [13, с. 56]. Зважаючи на це, у § 4 глави 68 проєкту ЦК України розмежовано договір підяду на проведення пошукових робіт (ст. 1110) та договір підяду на проведення проєктних робіт (ст. 1111). Наведений у проєкті підхід відображає усталену в правовій доктрині позицію щодо недоцільності ототожнення цих різновидів підрядних договорів [14, с. 219; 15, с. 26; 16, с. 481; 17, с. 3].

Наступна група договорів в аналізованому проєкті ЦК України направлена на надання послуг. Загалом структуру цієї групи договірних зобов'язань збережено з окремими її доповненнями. Так, після загальних положень про договір щодо надання послуг розміщені наступні його різновиди: 1) договір перевезення, який охоплює такі підвиди, як: договір перевезення пасажирів та багажу, договір перевезення вантажу, договір чартеру (фрахтування); 2) договір транспортного експедирування, главу про який у проєкті доповнено переліком істотних умов; 3) договір охорони фізичної особи та договір охорони майна; 4) договір зберігання з відповідними його різновидами (зберігання на товарних складах, ломбардах, банках, камерах схову, гардеробах, під час перевезення, у готелях, при вирішенні спору, автотранспортних засобів); 5) договір страхування з відповідними його різновидами (особисте страхування, майнове страхування, страхування цивільної відповідальності); 6) договір доручення; 7) договір комісії; 8) договір управління майном, який доповнено переліком об'єктів, щодо яких здійснюється управління; 9) договори позики, кредиту, банківського вкладу з відповідними їх різновидами (позика речей, позика коштів, споживчий кредит, комерційний кредит, вклад на вимогу, строковий вклад); 10) договір банківського рахунку з відповідними його різновидами (дого-

вір ескроу, договір платіжного рахунку); 11) договір факторингу, положення про який зазнали корегування, зважаючи на прийняття спеціального закону.

У групі договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності також збережено їх структуру, до якої входять: 1) ліцензійний договір; 2) договір творчого замовлення; 3) договір про передання майнових прав інтелектуальної власності; 5) договір франчайзингу. Варто наголосити, що в проєкті ЦК договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності пропонується поійменувати договором творчого замовлення.

Завершується розділ II «Договірні зобов'язання» Книги 5 проєкту ЦК України групою договорів про спільну діяльність, до яких відносяться: 1) договір про спільну діяльність; 2) договір простого товариства; 3) корпоративний договір; 4) договір публічно-приватного партнерства.

Новелою проєкту глави 85 «Спільна діяльність» стало виокремлення такої форми спільної діяльності, як партнерство. Зокрема, партнери зобов'язуються діяти спільно задля досягнення спільної для них мети, а також відповідатимуть спільно за невиконання зобов'язань. Новелою цієї глави також є виокремлення різновидів такого партнерства (повне та обмежене), відмінності в яких полягають в участі повних партнерів, а також учасників, обов'язки яких обмежені лише майновою участю в партнерстві без права участі в управлінні справами партнерства та ризиком збитків у межах сплачених вкладів.

У випадках участі держави та суб'єктів підприємництва в такому партнерстві відносини між партнерами оформлюватимуться на основі договору публічно-приватного партнерства. Зазначений договір не є підвидом договору концесії, зважаючи, що його правова мета направлена на фінансування, створення (будівництва), технічного обслуговування об'єкта публічно-приватного партнерства, з передачею або без передачі приватному партнеру права на управління та/або його експлуатацію чи права на надання суспільно значущих послуг.

Висновки

Підсумовуючи варто наголосити, що розроблений та зареєстрований у Верховній Раді України проєкт Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) відображає системне оновлення інститутів договірного права (з урахуванням DCFR, PECL, принципів UNIDROIT) з одночасним збереженням апробованих практикою сталих договірних моделей. Саме тому зміни до розділу II «Договірні зобов'язання» Книги 5 проєкту ЦК України носять переважно уточнювальний і систематизуючий характер. Зважаючи на це, а також виходячи з принципу «не доцільності змін заради змін» загалом збережена систематизація договорів з одночасним оновленням підходів до укладення договорів, закріплення правових наслідків їх невиконання. Зокрема, пропонується вирішення ряду питань, що стосуються: 1) необов'язковості письмової форми договору; 2) можливості відзиву оферти до її акцепту за винятком випадків, коли в оферті передбачено її безвідкличний характер або встановлено час для її акцепту; 3) можливості закріплення в договорі особливих (непойменованих) засобів правового захисту в разі його порушення; 4) можливості укладення договору з використанням електронних засобів; 5) можливості зміни або припинення договору в разі виникнення труднощів при його виконанні (частковий відхід від принципу *acta sunt servanda* внаслідок закріплення права на відмову від договору); 6) захисту від недобросовісних умов у договорах; 7) розширення сфери розрахунків за договорами тощо; 8) закріплення спеціальних правил про переддоговірну відповідальність (*culpa in contrahendo*).

Література

1. Consolidated version of the Treaty on European Union. Official Journal. 2012. C. 326.
2. Resolution on action to bring into line the private law of the Member States. Official Journal. 1989. P. 158. 26.06.1989. P. 0400; Resolution on the harmonization of certain sectors of the private law of the Member States. Official Journal. 1994. C. 205.

3. Conference 'Which European contract law for the European Union?' Press Pack. Université de la Sorbonne. 47 rue des Ecoles, Paris 5ème, 23rd and 24th October 2008. URL: http://archiveue2008.fr/webdav/site/PFUE/shared/import/1023_droit_europeen_contrats/European_contract_law_conference_Press_kit_EN.pdf. (дата звернення 02.02.2026).
4. Козюбра М. І. Практична філософія права: монографія. К.: «ДУХ І ЛІТЕРА», 2024. С. 442–443.
5. Проект Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) від 22.01.2026. № 14394. URL: <blob:https://itd.rada.gov.ua/62d68367-4044-4c56-89e4-d33c1b8ff535> (дата звернення: 02.02.2026).
6. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу: монографія / за заг. ред. Н. С. Кузнецової. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 345–346.
7. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. URL: <https://www.rada.gov.ua/files/kontsepsiia.pdf> (дата звернення: 02.02.2026).
8. Заїка Ю. О. Спадкове право в Україні: Становлення і розвиток: Монографія. 2-е вид. Київ: КНТ, 2007. 288 с.
9. Луць В., Гриняк А. Окремі питання спадкового договору в цивільному праві України. Юридична Україна. 2009. № 9. С. 31–36.
10. Кухарев О. Є. Щодо питання стосовно вдосконалення інституту спадкового договору в контексті рекодифікації цивільного законодавства України. Нове українське право. Вип. 3. 2021. С. 72–77.
11. Пояснювальна записка до проекту Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного). URL: <blob:https://itd.rada.gov.ua/23277da8-0f30-49ec-8459-375ac91b03f7> (дата звернення: 02.02.2026).
12. Ковтун М. В. Оренда житла з правом викупу як альтернативний фінансовий механізм інвестування ринку житла. Регіональна економіка. 2012. № 2. С. 126.
13. Гуцуляк В. К. Договір підряду на проведення пошукових робіт за цивільним законодавством України: монографія. К, 2017. С. 56.
14. Цивільне право України: підручник: У 2 кн. / О. В. Дзера (керівник авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. 2-е вид., доп. і перероб. К.: Юрінком Інтер, 2005. Кн. 2. С. 219.
15. Лукасевич-Крутник І. С. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт: монографія. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2012. С. 26.
16. Цивільне право: підручник: у 2 ч. Ч. 2 / за заг. ред. В. А. Кройтора та Є. О. Мічуріна. Х.: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2013. С. 481.
17. Дибя О. В. Договір підряду на проведення проектних робіт за цивільним законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2018. С. 3.

Andrii Hryniak

SPECIFIC TYPES OF CIVIL LAW AGREEMENTS: OVERVIEW OF THE NOVELS OF THE DRAFT CIVIL CODE OF UKRAINE

The article is devoted to the analysis of the novelties of the draft Civil Code of Ukraine concerning certain types of civil law contracts. It is argued that the main goal of cosmopolitanization of Ukrainian civil legislation, in which contractual obligations, due to the convergence of the economies of EU member states, are at the forefront of convergence, is to ensure the functioning of the internal market of EU member states. Accordingly, work on updating Ukraine's civil legislation in line with the implementation of EU contract law provisions was carried out by taking into account the historical structure of Ukrainian society, based on finding answers to the questions which instruments were used to regulate the legal relations under study in the past, how they are regulated today, and predictions of how the approach to understanding the contract as an effective regulator of private law relations should be improved.

The purpose of updating the entire set of rules on civil law contracts was not so much to establish new contractual structures or remove existing ones,

but rather to shift the emphasis from legislative to contractual regulation of relations between the parties. Based on an analysis of the content of Section II «Contractual Obligations» of Book 5 of the draft Civil Code, it was concluded that the established system of civil law contracts would be preserved according to the criterion of the legal purpose of the contract.

New additions to the group of contracts for the transfer of property ownership include the exclusion of contracts for the acquisition of the right to unilaterally terminate a contract and lease-purchase agreements, as well as the removal of inheritance contracts from Book 6. A new addition to the group of contracts for the transfer of property for use is the exclusion of residential lease agreements with a purchase option. New features of the group of contracts for the performance of work include the addition of a provision on the possibility of using international forms of contracts, customs, and recommendations of international and domestic organizations when carrying out construction,

search, and design work. New features include the addition of special limitation periods for the transfer of work results of inadequate quality to the existing Article 861 of the Civil Code of Ukraine, and the differentiation between contracts for the performance of research and design work. New additions to the group of service agreements, supplemented by agreements on the protection of individuals and property, introduces a more structured approach to the consequences of non-performance. A novelty in the group of contracts aimed at disposing of intellectual property rights is the separation of creative commission contracts. A novelty in the group of contracts aimed at achieving a common goal is the separation of partnerships as a form of joint activity, as well as its varieties.

Keywords: contractual obligations, purchase and sale agreement, gift agreement, lifetime maintenance and/or care agreement, inheritance agreement, lease agreement, contract agreement, service agreement, factoring agreement, joint activity agreement.